

Könyvelői

HÍRLEVÉL

www.eszir.hu

40 EUR Behatási költségátalány

A 2014. év zárásakor a behajtási költségátalányt rendezni kell! Ez csak a könyvelő és az ügyvezető együttműködésével lehetséges.

Ezért kérem, ezt a hírlevelet az ügyvezetés részére mindenképpen juttassák el!

Az első feladat, hogy a szállítóiktól kérjenek nyilatkozatot a 40 EUR behajtási költségátalány elengedéséről. Ezt minél hamarabb el kell indítani, mert a nyilatkozatok visszaérkezéséig nem lehet érdemben a zárást elvégezni.

A szállítói nyilatkozat szövege lehet például ez:

„Az Önök szállítójaként nyilatkozunk, hogy a 2014. december 31-ei időszakra bezárólag, az Önök részére esetlegesen felszámítható összes 40 EUR behajtási költségátalányt elengedjük.”

A jogszabályi hivatkozás

A Ptk. 2013. július 1-jétől bevezette a behajtási költségátalányt, mint önálló jogcímet, amelyet a vállalkozások jogosultak felszámolni egymásnak.

A törvény szövege:

2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről

6:155. § Fizetési késedelem vállalkozások közötti szerződésben, valamint pénztartozás fizetésére kötelezett hatóság szerződése esetén

(2) Ha **vállalkozások** közötti szerződés esetén a kötelezett, szerződő hatóságnak szerződő hatóságnak nem minősülő vállalkozással kötött szerződése esetén a szerződő hatóság fizetési késedelembe esik, köteles a jogosultnak a követelése behajtásával kapcsolatos költségei fedezésére **negyven eurónak** a Magyar Nemzeti Bank késedelmi kamatfizetési kötelezettség kezdőnapján érvényes hivatalos deviza-középfolyama alapján meghatározott **forintösszeget megfizetni**. E kötelezettség teljesítése nem mentesít a késedelem egyéb jogkövetkezményei alól; a kártérítésbe azonban

a behajtási költségátalány összege beszámít. A behajtási költségátalányt kizáró, vagy azt negyven eurónál alacsonyabb összegben meghatározó szerződési kikötés semmis.

A pénzügyi kockázat

A vállalkozások eddig jellemzően nem éltek ezzel a lehetőséggel, mert a nehéz piaci helyzetben a vevőiket nem kívánták ezzel terhelni.

Ugyanakkor ez a számlánkénti kb. 12.000 Ft, éves szinten jelentős, pl. 100 db késedelmes fizetés esetén 1.200.000 Ft rejtett kötelezettséget jelent.

Addig, amíg a vállalkozások nem élnek ezzel a lehetőséggel, nincs is probléma. De ha valaki elindítja a lavinát, akkor az végigsöpör az egész gazdaságon. Ha egy nagykereskedőnek az importőr felszámítja a 40 EUR-t, akkor az tovább háríthatja a kiskereskedőkre, hiszen általában a vevők késedelmes fizetése miatt nem teljesítenek a vállalkozások a szállítójuk felé.

Egy felszámolás esetén a felszámoló biztosnak is kötelessége behajtani a 40 EUR-t, akár visszamenőleg is. De pl. egy telefontársaságnak is eszébe juthat, hogy a késedelmes fizetések miatt egyszer csak felszámítja a 40 EUR-t. Akkor a felháborodott előfizetők is elkezdik a saját vevőik felé felszámítani a 40 EUR-t. És elindul a lavina.

A 40 EUR-t az elévülési időn (5 év) belül be lehet hajtani. Az, hogy az éves egyenleg értesítőn nem szerepelt ez az összeg, még nem jelenti, hogy a szállító később azt nem követelheti.

Ezért fontos, hogy lemondó nyilatkozat legyen róla.

Az Unión belül a külföldi partnerek is felszámíthatják a 40 EUR-t, mert ez uniós irányelv.

A törvény szövege:

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2011/7/EU IRÁNYELVE

a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről

6. cikk

A behajtási költségek megtérítése

*(1) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben kereskedelmi ügyletekben a 3. vagy a 4. cikkel összhangban késedelmi kamat válik esedékessé, a hitelezőjogosult az adóstól legalább **40 EUR összegű** átalány megfizetését követelni.*

A 40 EUR értelmezése

A behajtási költségátalányt csak vállalkozások számíthatják fel egymásnak.

A magyar szabályozás csak 2013. július 1-jével lépett életbe, ezért csak az ezt követően kötött, vagy ennek megfelelően módosított szerződések esetében alkalmazható. Az ezen időpontot megelőzően kötött, vagy később nem módosított szerződések esetén a rendelkezés akkor sem alkalmazható, ha a késedelmes fizetés 2013. július 1-jét követően áll be.

A szerződések szerinti korlátozás. Ha a szerződésben nem esik szó a behajtási költségátalányról, (a 2013. július 1. előtti szerződésekben erről nem is lehet kikötés, mert ekkor még nem létezett a behajtási költségátalány, tehát ezekben az esetekben fel sem merül a 40 EUR, ezért is kell módosítani ezeket a szerződéseket) akkor a 40 EUR alapdíj a mérvadó. De a szerződésben ennél magasabb összegben is meg lehet állapodni, pl. 50 EUR átalányt lehet bele írni a szerződésbe.

Viszont 40 EUR összegnél alacsonyabb átalányt kikötni nem lehet, mert az a kikötés semmis. pl. a 25 EUR vagy 0 EUR átalány kikötése semmis, ebben az esetben is a 40 EUR lesz a mérvadó.

A behajtási költségátalány tartalma

Ez azt jelenti, hogy minden késedelem esetén (akár egy napos is) az adminisztrációs költségek fedezetére 40 EUR összegű költségátalányt lehet felszámolni a vevő részére (pl. a levelezési költségek, a könyvelő listái, gépiró költsége, postázás, stb.)

Az átalány azt is jelenti, hogy nem kell igazolni a költségeket, azok lehetnek 40 EUR-nál alacsonyabbak is. pl. csak egy fizetési felszólító levél költsége merült fel, ez messze nincs 40 EUR költség. De a késve fizető még sem hivatkozhat arra, hogy csak 2,5 EUR a tényleges adminisztrációs költség, ezért jogtalan a 40 EUR felszámítása.

A behajtási költségátalány minden késedelmes fizetés után felszámítható. pl. a bérleti díj havonta esedékes, és kiszámlázásra kerül. Ha a bérlő az évi 12 db számlából 10-et késedelmesen egyenlít ki, akkor 10x40 EUR jár a vállalkozásnak. Mindegy, hogy a havi bérleti díj 100 EUR vagy 800 EUR, a költségátalány mindig 40 EUR. Kivéve, ha a szerződésben ennél magasabb összeget kötöttek ki!

A behajtási költségátalány átszámítása forintra

A vállalkozások forintra számítják át a 40 EUR követelésüket. Az átszámítás módját is meghatározza a törvény, Magyar Nemzeti Bank késedelmi kamatfizetési kötelezettség

kezdőnapján érvényes hivatalos deviza-középfolyama alapján meghatározott forintösszeget kell megfizetni.

pl. a novemberi bérleti díj november 10-én válik esedékessé, a szerződésben és a számlán is ez szerepel fizetési határidőként. A bérlő csak november 12-én fizet. Ezért a két napos késésért is jár a 40 EUR. A késedelmi kamatfizetés kezdő napja az első késedelmes nap, tehát november 11-e lesz.

Az MNB árfolyama 2014.11.11-én 307,42 HUF/EUR. Ez azt jelenti, hogy $40 \cdot 307,42 = 12.297$ forintot követelhet a vállalkozó, behajtási költségátalány címén.

Ennek a követelésnek a kezdő napja, a késedelmi kamatfizetés kezdő napja, pl. 2014. november 11-e.

A behajtási költségátalány kapcsolata a késedelmi kamattal

A behajtási költségátalány önálló jogcím, akkor jár, és akként válik esedékessé, ahogyan a késedelmi kamat. De nem azt váltja ki, tehát a késedelmi kamaton felül jár. A fenti példában a két napos fizetési késedelem miatt jár:

1. a 40 EUR behajtási költségátalány
2. a 2014.11-11 és 2014.11-12 közötti késedelemre a szerződésben meghatározott késedelmi kamat

Ha a tényleges behajtási költségek meghaladják a 40 EUR költségátalányt

A tartósan nem fizető bérlőkkel szemben jogi lépéseket lehet tenni, amelyek valós költségei meghaladják a 40 EUR összeget.

Pl. a bérlő nem két napot késik a fizetéssel, hanem önszántából nem is akar fizetni. Ebben az esetben a tényleges behajtási költségek (ügyvéd, végrehajtó, stb.) 100 EUR összeget tettek ki. Akkor a 100 EUR költségeket a 40 EUR átalány csökkenti, két jogcímen kell fizetni:

1. 40 EUR költségátalányt (ezt nem kell peresíteni és bizonyítani, mert törvény erejénél fogva jár)
2. 60 EUR kártérítési költséget (de ezt külön kell perelni, és bizonyítani)

A behajtási költségátalány elszámolási sorrendje

A bérlő által átutalt összegeket a bérleti díjra, a késedelmi kamatokra, a 40 EUR behajtási költségátalányra valamint az egyéb költségekre (pl. behajtási) fel kell osztani. A felosztás több sorrendben történhet:

1. a szerződésben meghatározott sorrendben
2. a jogszabályok szerinti sorrendben
3. az összeget átutaló rendelkezése szerint

Ha a befizető és a szerződés sem rendelkezett az elszámolási sorrendről, a törvény értelmében a 40 EUR költségnek minősül, ezért elsőként kell elszámolni, ezután jöhetnek a kamatok, és végül a bérleti díj.

Pl. a bérleti díj 40.000 Ft, és öt napos késéssel ennyit utalt át a bérlő (és nem rendelkezett az összeg elszámolási sorrendjéről), akkor

- 40 EUR-t (12.297 forintot) a behajtási költségátalányra kell elszámolni,
- 13 Ft-ot a késedelmi kamatra és
- 27.690 Ft-ot a bérleti díjra.
- összes elszámolás $12.297+13+27.690 = 40.000$ Ft

Ezért célszerű egy fizetési felszólítást küldeni, melyben a 40.000 Ft kifizetését a vállalkozás megköszöni, és egyben közli, hogy a november havi bérleti díjből még mindig fennmaradt $(40.000-27.690) = 12.310$ Ft tartozás.

A behajtási költségátalány bizonylatolása

A behajtási költségátalány önálló jogcím, nem szabad kiszámlázni, és ezért ÁFA tartalma sem lehet.

Csak egy fizetési felszólítás, vagy egyenleg értesítést kell küldeni, amelyben a 40 EUR behajtási költségátalányról is rendelkezni kell.

A behajtási költségátalány helye a mérlegben a vevő oldalán

*Ha a vállalkozás **vevőként** szerepel a számlán, akkor Ő kötelezett a 40 EUR fizetésére.*

A vevő a fizetett, illetve a mérlegkészítés időpontjáig ismertté vált, elszámolt, fizetendő, a mérlegfordulónap előtti időszakhoz kapcsolódó behajtási költségátalányt a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Szt.) 81. § (2) bekezdés b) pontja alapján egyéb ráfordításként számolja el.

Számviteli szempontból tehát a behajtási költségátalány tartozásnak minősül, azt kötelezettséggként szükséges a vevő könyveiben rögzíteni. Erre nem csak abban az esetben van szükség, ha a szállító ténylegesen követelte az adóstól vagy az év végi egyenlegértesítőn szerepeltette, tekintettel arra, hogy a fizetési kötelezettség a jogszabály alapján a késedelembeesés tényével beáll.

Ha kifizették a 40 EUR-t a szállítónak:

<i>T 8 egyéb ráfordítás</i>	<i>K 3 Bank</i>	<i>40 EUR</i>
-----------------------------	-----------------	---------------

Ha nem fizették ki a 40 EUR-t és a szállító nem mondott le a 40 EUR-ról, akkor azt év végén akkor is le kell könyvelni, ha az egyenlegértesítőn nem szerepel. Óvatosság elve.

<i>T 8 egyéb ráfordítás</i>	<i>K 4 Szállító</i>	<i>40 EUR</i>
-----------------------------	---------------------	---------------

Ezzel viszont az eredmény, és a fizetendő társasági adó is lecsökken.

Elévülés után (5 év) lehet rendkívüli bevételként visszavenni.

<i>T 4 Szállító</i>	<i>K 9 Rendkívüli bevétel</i>	<i>40 EUR</i>
---------------------	-------------------------------	---------------

A TAO szempontjából ekkor az adót meg kell fizetni.

A behajtási költségátalány helye a mérlegben a szállító oldalán

Ha a vállalkozás **szállítóként** szerepel a számlán, akkor jogosult a 40 EUR követelésére.

A szállító oldalán a behajtási költségátalány számviteli elszámolása a következő.

Ha megérkezett a 40 EUR a szállítóhoz:

A szállító a tárgyévhez vagy a tárgyévet megelőző üzleti évekhez kapcsolódó és a mérlegkészítés *időpontjáig pénzügyileg rendezett* behajtási költségátalány összegét – az Szt. 77. § (2) bekezdés b) pontja alapján – az egyéb bevételek között számolja el. Ebből következően – az óvatosság elvét szem előtt tartva – a szállító csak akkor köteles a behajtási költségátalány összegét a könyveiben feltüntetni, ha az hozzá ténylegesen befolyt.

<i>T 3 Bank</i>	<i>K 9 Egyéb bevétel</i>	<i>40 EUR</i>
-----------------	--------------------------	---------------

A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tao. tv.) szerinti adóalapot pedig csak a ténylegesen befolyt behajtási költségátalány képez a jogosult oldalán.

Ha nem érkezett meg a 40 EUR a szállítóhoz és a szállító nem mondott le a 40 EUR-ról:

A fentiekben ismertetett számviteli elszámolásra tekintettel az érvényesíthető, ám nem érvényesített, **pénzügyileg nem rendezett behajtási** költségátalány összege a szállítónál nem bevétel és a társasági adóalapját nem befolyásolja.

A szállító oldalán a ki nem fizetett 40 EUR-t **nem kell lekönyvelni így:**

<i>T 3 Vevő</i>	<i>K 9 Egyéb bevétel</i>	<i>40 EUR</i>
-----------------	--------------------------	---------------

Lemondás a behajtási költségátalány összegéről

A Ptk. 6:155. § (2) bekezdése alapján a felek közti megállapodásban a behajtási költségátalány kizárása, vagy negyven eurónál alacsonyabb összegben történő meghatározása semmis, ez azonban **nem jelenti azt, hogy**

- a szállító a költségátalány iránti igényéről a későbbiekben nem mondhat le,
- azt nem engedheti el,
- illetve a Ptk. 6:46. §-ában rögzített elszámolási sorrendet nem változtathatja meg (amelynek módosítása tartalmilag szintén azzal a következménnyel járhat, hogy a költségátalány összegét elengedi). Ez az eset akkor áll fenn, ha a szállító kifejezetten nyilatkozik, hogy a beérkezett befizetést teljes egészében a számla kiegyenlítésére számolta el, és nem a költségátalányra. Ez nem jellemző.

Ha a **szállító** a szerződéskötést – és a teljesítési határidő beálltát – követően, de még a **költségátalány összegének beérkezése előtt** kifejezett nyilatkozattal **lemond** annak összegéről, a **vevő** a behajtási költségátalány összegét kivezeti a kötelezettségek közül, és annak összegét – ha ahhoz beszerezett eszköz nem kapcsolódik – az Szt. 86. § (3) bekezdés h) pontja alapján **rendkívüli bevételként mutatja ki**.

T 4 Szállító

K 9 Rendkívüli bevétel

40 EUR

Tekintettel arra, hogy a szállító csak a pénzügyileg rendezett behajtási költségátalányt tartja nyilván, a behajtási költségátalányról való lemondást nem kell könyvelnie (azaz az elengedéskor nem számol el rendkívüli ráfordítást). Ebből következően a szállítónál nem merül fel a Tao. tv. 8. § (1) bekezdés h) pontja szerinti adóalap-módosító tétel alkalmazása a követelés elengedéséhez kapcsolódóan, hiszen a jogosult könyveiben ki nem mutatott követelés elengedéséhez kapcsolódóan a társasági adó nem rendel adóalap-korrekciós tételt.

Ha a jogosult a behajtási költségátalány iránti követelését nem érvényesíti (arról lemond, azt elengedi), annak nincs ajándékozási, illetve egyéb illetékvonzata.